

Î N C H E I E R E

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea înaintată de SRL „Ilvicons” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admisă cererea de apel depusă de SRL „Ilvicons”, fiind modificată hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin majorarea cuantumului prejudiciului moral,

c o n s t a t ă :

La 23 octombrie 2018, SRL „Ilvicons” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral în sumă de 5 000 000 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 05 septembrie 2006, SRL „Ilvicons” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Găină Roman privind încasarea datoriilor rezultate din contractele de antrepriză, specificând că prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2010, acțiunea a fost admisă parțial, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2012, a fost respins apelul declarat de către Găină Roman și menținută hotărârea primei instanțe. Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 mai 2013, a fost admis recursul declarat de către Găină Roman, casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2012 și restituită cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014, a fost respins apelul declarat de către Găină Roman și menținută hotărârea primei instanțe. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 iulie 2015,

a fost admis recursul declarat de către Găină Roman, casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014 și restituită cauza spre rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2018 a fost respins apelul declarat de către Găină Roman și menținută hotărârea primei instanței, specificând că în prezent, cauza se află la Curtea Supremă de Justiție, unde se examinează admisibilitatea recursului declarat de Găină Roman.

Astfel, examinarea cauzei durează mai mult de 12 ani, litigiul în speță fiind un litigiu economic simplu, generat de cauza neachitării de către comandatar a lucrărilor de antrepriză față de antreprenorii care au edificat un bloc locativ din surse financiare proprii, materiale, inclusiv manoperă, specificând că, prin aceasta i-a fost încălcat dreptul la judecarea cauzei civile într-un termen rezonabil conform Legii nr. 87 din 21.04.2011, fapt care atrage după sine și violarea dreptului la un proces echitabil conform art. 6 prg. 1 din Convenția Europeană.

Prin hotărârea din 12 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea civilă a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului reclamantului SRL „Ilvicons” la judecare în termen rezonabil a cauzei civile la cererea de chemare în judecată a Firmei de Construcție și reparație „Rassvet” SRL și SRL „Ilvicons” împotriva Roman Găină privind încasarea datoriilor rezultate din contractele de antrepriză și a dobânzilor de întârziere. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul SRL „Ilvicons”, suma de 50 000 lei (cinczeci mii lei) cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretențiile SRL „Ilvicons” către Ministerul Justiției al Republicii Moldova au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admisă cererea de apel depusă de SRL „Ilvicons”, fiind modificată hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin majorarea cuantumului prejudiciului moral de la suma de 50 000 lei la suma de 150 000 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, a dat răspuns tuturor argumentelor formulate de părți și a pronunțat o hotărâre întemeiată. Totodată, s-a reținut că termenul de examinare a cauzei civile la cererea de chemare în judecată a Firmei de Construcție și reparație „Rassvet” SRL și SRL „Ilvicons” împotriva Roman Găină privind încasarea datoriilor rezultate din contractele de antrepriză și a dobânzilor de întârziere, nu a fost unul rezonabil, având un caracter temporal excesiv, iar Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu și-a executat obligația de probațiune privind lipsa de încălcare a acestuia.

La 14 noiembrie 2020, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat cu recurs decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar s-au invocat motive și argumente similare celor din cererea de apel.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău cu pronunțarea unei decizii de respingere integrală a acțiunii.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 22 septembrie 2020 și expediată participanților la proces la 07 octombrie 2020 (f.d. 55, vol. II), fiind recepționată de recurent la 16 octombrie 2020 (f.d. 64, vol. II). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 14 noiembrie 2020, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru